

Увод

Мобинг

Мобинг је патолошка (непријатељска и неетичка) комуникација на радном месту, коју систематски упућује једна или више особа углавном ка једној особи током мобинга изложеној психичком злостављању и стављеној у беспомоћну и безизлазну ситуацију где је задржана средствима константних активности мобинга. Активности мобинга су веома фреквентне (барем једном седмично) и одигравају се током дужег временског периода (најмање шест месеци). Због велике учестаности и дуготрајности непријатељског понашања ово малтретирање резултује великом менталном, психосоматском и социјалном патњом.

Реч мобинг, енглески "mobbing", је кованица од глагола "to mob" што значи простачки напасти, насрнути. Често се повезује и са речју "bully" (силеција, насилник, злостављати, кињити).

Генерално, ради се о новодефинисаном, али одавно постојећем облику злостављања на радном месту. Мобинг има много подблика, али у суштини подразумева стално нападање, понижавање, злостављање и изолацију, све до тачке када особа изложена мобингу једноставно више не може да функционише на радном месту, а све са крајњим циљем да се она потпуно елиминише, или да се једноставно прогласи параноичном или лудом. Ради се о злостављању које у главном није сексуално и расно мотивисано. Психијатри, али и многи други лекари, кажу да се са таквим проблемом већ дуго сусрећу, али да је он тек скоро добио и своју дијагнозу. Какве је размере у свету попримио мобинг говоре многи законски акти донесени у многим државама, претежно развијеним, који предвиђају санкције у случајевима мобинга. А његову распрострањеност илуструју и многа интерна правила у мултинационалним компанијама која спречавају мобинг. Нпр. немачки произвођач аутомобила Фолксваген је увео такво правило којим се мобинг спречава, чак и по цену отказа за оне који свој посао раде добро али неког на било који начин злостављају. Једноставно, у Фолксвагену су свесни да само нормална радна средина може донети жељене пословне резултате.

Жртва мобинга може постати свако, без обзира на пол, године живота, социјални статус, спољашњи изглед, степен образовања или професионалну позицију. Штавише, што је посао боље позициониран то је мобинг суптилнији. Иако истраживања и искуства показују да су мобингом подједнако угрожени и мушкарци и жене, при чему по правилу мушкарци злостављају мушкарце, а жене готово искључиво жене, стручњаци сматрају да су жене ипак за нијансу ризичнија група.

Као што је већ речено Мобинг је широко распрострањена појава чије се последице рефлектују на социјално окружење, радну средину и на појединца, па се проблем посматра са психолошког, медицинског, социјолошког и правног аспекта, а са циљем да се упозори на значајност проблема и његовог благовременог препознавања. Јер се мобинг може спречити перманентном примарном превенцијом, информисањем и едукацијом. Конкретним мерама као што су нпр. : лични тренинзи комуникацијских вештина, заштитно законодавство, организацијска политика, пракса која примењује Правилнике о раду који не толеришу злостављање.¹

¹ - чланак о мобингу "Мобинг - психичко угњетавање на послу" у електронском магазину

Хронологија развоја теорије о мобингу

Овај својеврсни психотерор иако је постојао деценијама кроз историју људског привређивања први је уочио, формулисао и дијагностиковао 1980.-тих шведски психолог немачког порекла проф. др. Хајнц Лејман (**Heinz Leymann** 17. јул 1932. Wolfenbüttel, Немачка - 1999. Штокхолм, Шведска). Он је у почетку, током `60.-тих истраживао перманентно непријатељско понашање код деце у школама и дао му име мобинг. Касније, почетком `80.-тих је исту врсту понашања уочио код запослених на радном месту и од тада је био водећи светски експерт за мобинг. Развио је ефикасне методе за спречавање мобинга и рехабилитацију жртава мобинга. Др. Хајнц је чак и написао енциклопедију мобинга у којој између осталог упозорава светску јавност на мобинг, као на занемаривани и толерисани вид угрожавања основних људских права, који може бити вишеструко штетан не само по жртву већ и по радни колектив. Према речима доктора Лејмана, било да се ради о пакосним примедбама, шпијунирању, клеветању или чак и претњама и мучењу, циљ сваког мобинга је да угрози интегритет неке особе, односно њен професионални, социјални, али и приватни живот. Даље, Др. Хајнц Лејман је у свом истраживању овог облика понашања на радном месту утврдио његове карактеристике, последице на здравље и основао клинику за помоћ жртвама мобинга. Он је открио да се чак сваки четврти радник током свог радног века бар једном нађе у улози објекта овог вида злостављања.

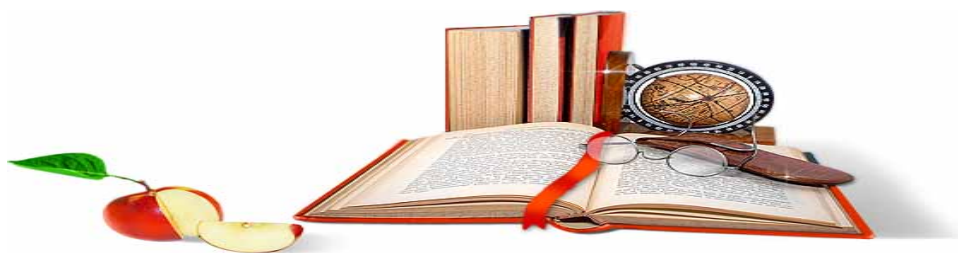
Реч мобинг др. Лејман је употребио из етиологије Конрада Лоренца (**Konrad Lorenz** 7. новембар 1903. Беч – 27. фебруар 1989. Беч) који је описао понашање неких врста животиња. Група мањих јединки организовано напада и истерује из заједнице, понекад доводе и до смрти, већу јединку. Касније, шведски лекар који се интересовао за то шта деца могу да ураде једно другом у школи између часова, позајмљује ову Лоренцову терминологију и назива веома деструктивно понашање мале групе деце против најчешће једног детета мобингом. Данашње истраживање ове врсте дечијег понашања проводи се у задњих тридесетак година и најпознатији истраживач на том пољу је Норвежанин Дан Олвеус (**Dan Olweus** - тренутно запослен у "Истраживачком центру за унапређење здравља", "Универзитета Берген", Берген Норвешка www.uib.no/psyfa/hemil/ansatte/olweus). Пратећи традицију терминологије оваквог понашања раних осамдесетих, када је уочио слично понашање на радном месту, Др. Лејман му даје име мобинг. Намерно није употребио реч булинг (енглески "bullying") коју су користили енглески и аустралијски научници (у САД-у се такође употребљавао израз мобинг) јер мобинг као вид патолошке комуникације извесно нема карактеристике булинга. Често је изведен суптилно, а ипак са катастрофалним последицама. Конотација булинга је физичка агресија и претња. Булинг у школама је строго окарактерисан са физички агресивним поступцима. Насупрот томе, физичко насиље је врло ретко код мобинга на послу. Тачније, мобинг на радним местима је окарактерисан много софистициранијим и суптилнијим понашањима, као нпр. социјално изоловање жртве. Треба разликовати реч булинг која означава агресивне активности деце и тинејџера у школама и реч мобинг која означава понашање одраслих на радним местима. Други изрази који се могу наћи у литератури, а који често означавају мобинг су малтретирање и психички терор.²

² - чланак о мобингу "Мобинг - психичко угњетавање на послу" у електронском магазину

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com